

—, ſaa ville de ſe, at Høieſteret mere end een- gang har ſagt, at Hammerum Herreds eller de jydſke Uldhandlernes Privilegium ſlet ikke ſtammer fra 1741, men fra 1845, alſaa er et helt Nar- hundrede yngre, end diſe Herrer Forſlagsſtillere og den ærede forbauſede bornholmſke Rigsdags- mand mente. Jeg ſiger derfor, at det er et daarligt Forſlag, ſom de Herrer i Mindretallet her komme med, rettet mod Vindeegnens Forhand- lere og den hele Almueſtand, forſaavidt den be- fatter ſig med Handel med Landprodukter. Der- næſt anføres det i Mindretallets Betænkning, at diſe jydſke Uldhandlere havde optaget Ordre paa Kolonialvarer, og at de havde foranlediget hele Læs af Kolonialvarer hjorte omkring paa Landet. Jeg har mødt i mangfoldige af de Sager, der have været reifte imod jydſke og andre Uldhand- lere for uberettiget Næringsbrug eller ulovlig Handel, men jeg har aldrig i nogen Sag ſet dem ſigte for at befatte ſig med Handel med Kolonialvarer, og jeg har ført Sager for Politiretterne paa Lolland — det ſiger jeg til den ærede Indbringer af dette Andragende (Lund) —, men jeg har aldrig ſet de lollandſke Politimestere rette den Bebreidſe mod Uldhand- lerne, at de forhandlede Kolonialvarer eller vare Kommiſſionærer med Hensyn til Kolonialvarer. Jeg tror derfor, at hele denne Beretning om Misbrug af denne Handel med ſtrikkede og uldne Varer, ſom om denne omfattede Kolonialvarer, er aldeles opdigtet; jeg tror ikke, at det forekommer i det virkelige Liv. Jeg ſkal derfor tillade mig at henſtille til alle diſe 49 Handelsforeninger, om de ikke ville forelægge Offentligheden Beviſligheder for denne Sigteſe. Førſt naar det ſter, tror jeg, at der er Sandhed i denne Beretning. Dernæſt har Mindretallet den kuriøſe Indvending imod Uldvarehandlerne, at de forhandle Strømper og Underbuſer oſv., ſom ere vævede paa Maſtiner. Skulde man tro det muligt for Medlemmer af Folkethinget, at de ville neblaa og tilintet- gjøre den Industri og den Husſlid, ſom til en overordentlig Fuldkommenhed har udviklet ſig i Vindeegnen? Skulde man tro det, og ſkulde man tro, at de Herrer kunne vente af Indenrigs- minifteren, at han vil gaa ind derpaa. Det er jo Regjeringen ſelv, ſom allerede i Kristian den Ottendes Tid har gjort ſit Yderſte for at op- hjælpe Vindeveſenet i Midtjylland, for at ſtaffe Bindetjiet Godhed og Udſeende og jævn For- handling, baade i Hamborg og Kjøbenhavn. De maatte jo vide, at der er jydſke Uldvaregroßerer, der have boet paa Heberne i mangfoldige Nar. Jeg har ſom Dreng i Vindeegnen været omkring i Huſene hos Beboerne der og mangfoldige Gange ſet hamborgſke og flensborgſke Kjøbmænd komme der og hente hele Læs Uldvarer. Skulle vi gaa

hen at ſtoppe den Forretning? Det vilde være til ſtor Skade for de Egne, og det vilde være et ſlet Exempel paa en Tid, da man ved Husſlids- foreninger og paa anden lignende Maade ſøger at ophjælpe Industrien i Menigmands Hjem. Da maa jeg priſe Domſtolene; thi de have efter- haanden udviklet deres Betragtningſmaaade over dette industrielle Veſen. For en 20 Nar ſiden var det en ſtaaende Regel i Domme om jydſke Uldgjenſtandes Forhandling, at Alt, hvad der blev ſtemplet ſom maffingjorte Varer, ſkulde anses for konfiſkabelt og ſtrafbart, og at der ikke maatte tilvirkes Varer af Andet end af Uld, at der ikke maatte bruges et indført Stof til Forarbeidſe i Husindustrien og derefter til Salg. Paa den Maade er det, at Domſtolene i en Række af Nar ſtraffede diſe jydſke Karle, ſom forhandlede Bom- uldsvarer, ſkjøndt der efterhaanden navnlig i Ham- merum Herred og ſærlig Kjaſt Sogn havde ud- viklet ſig en god og fornuſtig Bomuldsindustri, iſær gennem indvandrede Lybſkere. Efterhaanden ere Domſtolene dog komne bort fra diſe bornerte Anſkuelſer, og det er anerkjendt ved Høieſterets- domme, at baade Uldvarer, tilvirkede paa Ma- ſtiner, og Varer, Klædningsſtykker, tilvirkede af Bomuld paa Landet gennem Husſlid, iſær ogſaa ved Hjælp af Maſtiner, ere at betragte ſom Hus- ſlidsprodukter, og at de derfor i Overenſtemmelse med Forordningen af 1845 kunne ombæres og forhandles ikke blot paa Landet, men ogſaa i Kjøbstæderne. Det kunne de Herrer af Mindre- tallet læſe ſig til i „Juridiſk Ugeſkrift“ og „Uge- ſkrift for Retſvæſen“ paa mange Steder; de kunne blot ſtaa op i Regiſtret under „Nærings- væſen“, ſaa finde de ſtrag den Veiledning, ſom de burde have ſøgt, inden de kom her med et ſa reaktionært Forſlag. Der var ogſaa i nogle Nar den Sætning gjort gjældende i Præjudikater i Overretten, — jeg veed ikke med Sikkerhed, om den blev anerkjendt i Høieſteret — at til „Hus- ſlid“ maatte der kræves Arbeide af ſaadanne Per- ſoner, ſom levede af Jordbrug. Naar alſaa en Mand i Herning drev en Giendom paa et Hjer- dingſar Hartkorn, maatte han udføre Husſlids- arbeide. Naar ſaaledes Kræmmeren kunde oplyſe, at han havde kjøbt hos Tokum Tenſen i Herninge, ſom var Husmand, de og de Strømper, maatte Domſtolene frikende ham, men derſom det ſaa viſte ſig, at Tokum Tenſen ikke var Husmand, men blot Indſidder, og ikke drev Jordbrug, ſkulde Forhand- lerne dømmes for ulovlig Handel. Sa, ſaa bornerte Domme er der blevet affagt; men Domſtolene have forladt denne Grundſætning, og nu er Reglen den, at alle Husſlidsarbeider, naar de ikke ere beſtemt tilvirkede paa Fabriker, ſ. Ex. paa Døllerup Mølle eller paa Fabriken i Hørſens eller paa den, der er i Nærhe-